

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหา
ผลกระทบทางสังคมของโรงไฟฟ้าแม่เมาะ

ชื่อผู้เขียน

เกวลิน ณ เชียงใหม่

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการ

สอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ วิทยาภักดิ์

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ประหยัด ปานดี

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชัย สมितिไกร

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้ทราบถึงปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาผลกระทบทางสังคมของโรงไฟฟ้าแม่เมาะ เพื่อเสนอแนวทางการจัดการและการแก้ไขปัญหาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของชุมชน ในพื้นที่ตำบลสบป่าด ตำบลนาสัก และตำบลจางเหนือ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบด้านมลพิษทางอากาศ และอยู่ในความรับผิดชอบดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยโรงไฟฟ้าแม่เมาะ

การศึกษาค้นคว้านี้ได้พิจารณาปัจจัยหลักที่เกี่ยวข้อง 3 ด้านคือ ปัจจัยด้านโรงไฟฟ้าแม่เมาะ ปัจจัยด้านชุมชน และปัจจัยแทรกซ้อนภายนอก เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโดยทำการศึกษาวิจัยข้อมูลด้านเอกสารเป็นหลัก และหาข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 กลุ่ม คือ ผู้ปฏิบัติงานโรงไฟฟ้าแม่เมาะ กลุ่มราษฎรในพื้นที่ศึกษา และหัวหน้าส่วนราชการอำเภอแม่เมาะ นอกจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิแล้ว ยังได้ทำการสัมภาษณ์ และให้กรอกแบบสอบถาม โดยข้อมูลที่ได้นั้นได้รวบรวมจัดจำแนกเป็นหมวดหมู่ในแต่ละปัจจัยแล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผลได้อาศัยวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในขอบเขตการศึกษา นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ในเชิงอรรถาธิบาย

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาผลกระทบทางสังคมของโรงไฟฟ้าแม่เมาะ มีเหตุที่เกี่ยวข้องหลายประการกล่าวคือ การดำเนินงานของการไฟฟ้าฝ่าย

ผลิตแห่งประเทศไทย ต้องวางแผนให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ดังนั้น ในด้านการบริหารงานจึงเป็นส่วนที่การเมืองได้เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ส่วนทางด้านโรงไฟฟ้าแม่เมาะ นั้นนโยบายและแผนการปฏิบัติงานด้านมวลชนสัมพันธ์ ไม่มีความชัดเจนทั้งทางด้านการวางแผนระบบการบริหาร ผู้ปฏิบัติงานขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ไม่มีผลงานที่เป็นรูปธรรมและไม่ได้ประเมินผลการดำเนินงาน ด้านชุมชนในพื้นที่ศึกษา มีปัญหาเรื่องพื้นที่ทำกิน ขาดแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและไม่มีอาชีพที่มั่นคง ประกอบกับราษฎรยังคงไม่มีความมั่นใจในการจัดการมลพิษทางอากาศจากโรงไฟฟ้าแม่เมาะ และมีความคาดหวังในประโยชน์ที่จะได้รับจาก กฟผ. นอกจากนี้อิทธิพลด้านสื่อมวลชนนั้นมีผลต่อความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้รับสื่อ ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลทั้งทางด้านบวกและด้านลบ

แนวทางในการแก้ไขปัญหา ผู้บริหารระดับสูงต้องวางแผนการดำเนินงานใหม่ให้มีระบบการทำงานที่กำหนดตัวบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรง มีหลักการและกฎเกณฑ์การอำนวยความสะดวกที่ดี คณะทำงานมีส่วนร่วมในการวางแผนงานและประชุมกันเพื่อแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาวิธีการดำเนินงานทุกระยะ ที่สำคัญคือ ควรให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน กฟผ. แม่เมาะให้มีทัศนคติที่มีจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อม มีความตระหนักในปัญหาและมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อกลุ่มคนในสังคม เพื่อร่วมกันดำเนินงานด้านมวลชนสัมพันธ์ และให้ความสำคัญอย่างจริงจังในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงนโยบายและการดำเนินงานที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริงใจ จริงจังต่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน

Independent Study Title	Factors Hindering the Solution for Social Impacts from Mae Moh Power Plant		
Author	Mrs. Kaywalin Na Chiangmai		
M.A.	Man and Environment Management		
Examining Committee :	Lecturer Dr. Chusak Wittayapak	Chairman	
	Associate Professor Prayad Pandee	Member	
	Associate Professor Dr. Chuchai Smithikrai	Member	

Abstract

The Purposes of this study are to acknowledge all factors hindering the solution for social impacts from Mae Moh Power Plant and to suggest management strategy problem solving methods. This would lead to improvement of environmental quality and also the quality of life of people in Tambon Sobpard, Na Sak and Jang Nua, Amphoe Mae Moh, Changwat Lampang. The mentioned areas are air polluted and under a responsibility of the Mae Moh Power Plant, The Electricity Generating Authority of Thailand (EGAT), in solving the above problems.

Through documentary research and key informant interviews (current personnel from EGAT, population of the study areas and government officials) this research identified three main factors, i.e., the Mae Moh Power Plant itself, the community, and the external factors, affecting the effective implementation. In addition to the secondary sources of data acquired, structured and semi-structured interviews were also conducted. The data was collected, categorized and analysed systematically. Discussion of findings was compared with theories, concepts, and previous studies reviewed as a framework of the study. Writing of the study was put together by explanatory approach.

The results show that obstructed factors hindering the solution for social impacts from Mae Moh Power Plant are relatively adhered to the operations of EGAT. The

implementation must be planned and complied with policy stated by the government. Thus, management is inevitably involved with politics. Policy and operational plans regarding mass relations of Mae Moh Power Plant are not clear in both planning and management system. Morale of the personnels is relatively low. There are lacks of evaluation on job performance. Communities under this study face with shortage of land and water resources and insecure livelihood. The villagers are not confident with the pollution control measures assured by EGAT. These circumstances in turn cause further expectations of benefits from The Electricity Generating Authority of Thailand. Furthermore, the influence from mass media affects on feelings and behavior of the receivers, which may improve or worsen the situation.

Thus, the guideline for solution is to reorganize the implementation plans. Moreover, the personnels should be systematically designated to the job with direct authority, responsibility and proper principles and regulations. Working groups should participate in planning and meeting to solve problems and develop the operational method periodically. The most significant task is that the operating staff of The Electricity Generating Authority of Thailand in Mae Moh Power Plant should be given knowledge in establishing attitude and consciousness on environment, awareness and responsibility to society, in order to get cooperation. Main focus should be on public relations. The people will then, perceive the policy on the basis of truth. To attain the goal of better living in the sustainable way of community development, emphasis on community participation should be taken into consideration.